

ทฤษฎีบันได ๙ ขั้นสู่ความพอเพียง

พอเพียง มั่งคั่ง ยั่งยืน

ช่วย		กองกำลังเกษตรอินทรีย์ ศูนย์เกษตรอินทรีย์
ขาย		มั่งคั่ง ยั่งยืน "ทำขายเป็นนจรวย"
เก็บ รักษา		เศรษฐศาสตร์ ภูมิปัญญา อนุรักษ์ อนุรักษ์ การเกษตร สอนให้ชาวบ้าน เป็นผู้นำในครัวเรือน
ทาน		ใจรักพอ เมตตา เอื้อเฟื้อ มีสติปัญญาดี มีน้ำใจ ผู้ใจกว้าง
บุญ		พระ พ่อแม่ ครู ลูกดีมีอยู่ สอนให้ชาวบ้าน เป็นผู้นำในครัวเรือน

เศรษฐกิจพอเพียง ขั้นก้าวหน้า

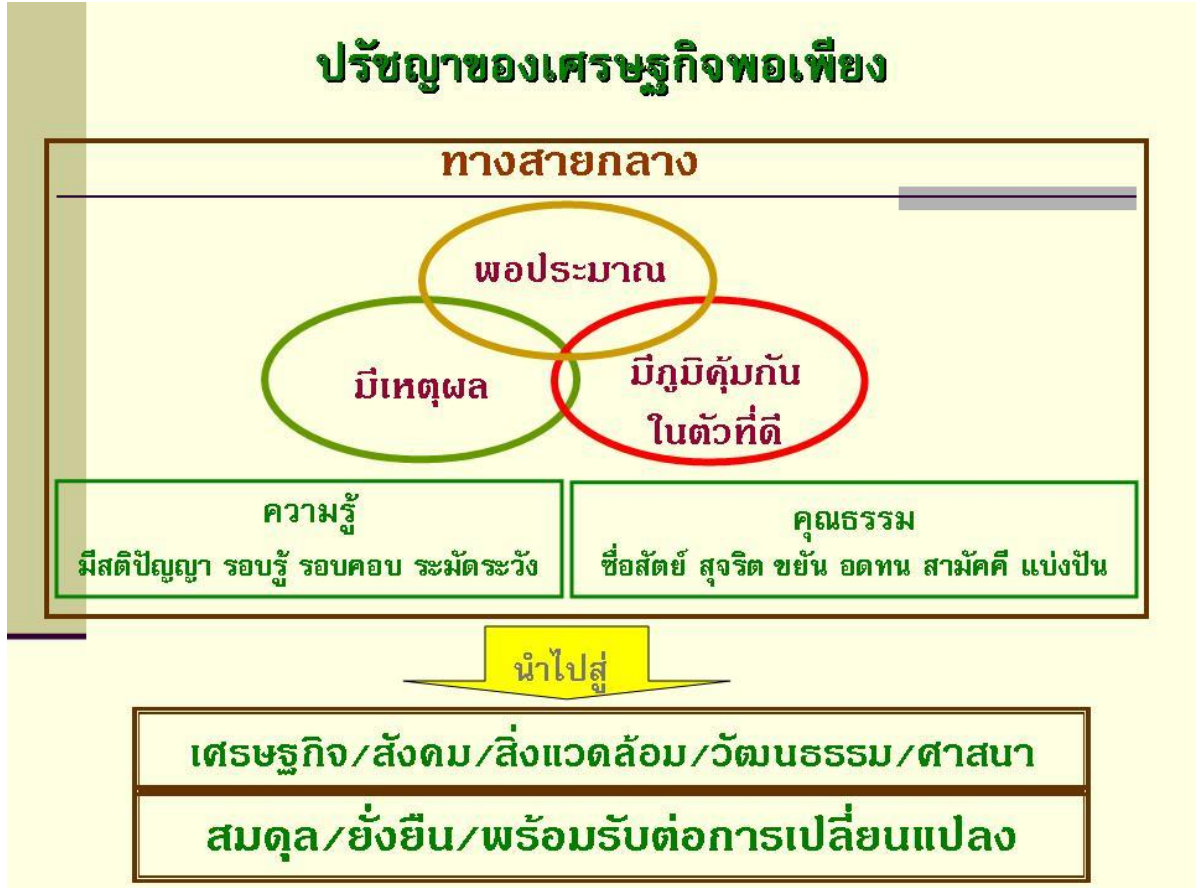
			
พอกิน	พอใช้	พออยู่	พอร่มเงา

เศรษฐกิจพอเพียง ขั้นพื้นฐาน

คุณธรรม+ความรู้

"การพัฒนาต้องทำพื้นฐานให้มั่นคงก่อน ให้ทั้งประเทศไม่อด แล้วจึงพัฒนาก้าวหน้าขึ้นไปเรื่อยๆ เป็นขั้น เป็นตอน จึงจะแน่นอน"

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หลายคนมักได้ยินคำว่าพอเพียงบ่อยๆ อย่างเช่น เศรษฐกิจพอเพียง เกษตรแบบพอเพียง เมื่อพูดถึงทฤษฎีเศรษฐกิจแบบพอเพียง หลายคนคิดว่ามันคือการต้องอยู่แบบประหยัด อดออม ไม่ใช่จ่ายเงิน ใช้อย่างจำกัด ซึ่งอาจจะถูกแต่ ไม่ใช่ทั้งหมด ความหมายจริงๆ ของคำว่าพอเพียงคือ “การรู้จักตัวเอง ใช้จ่ายได้เท่าที่ตัวเองมี ฟุ่มเฟือยได้ แต่ต้องมีเหลือเก็บ” ไม่ใช่อยากได้อะไรก็มี จนไปกู้หนี้ยืมสินมา สุดท้ายเป็นหนี้จ่ายคืนไม่ไหว ก็ต้องทนแบกภาระการเงินไม่ได้เติบโตสักที “ทฤษฎีบันได 9 ขั้นสู่ความพอเพียง” เป็นแนวทางที่ใช้ลำดับขั้นเพื่อเดินตามไปทีละขั้น ค่อยๆ ก้าวไปแบบยั่งยืนและมั่นคง ซึ่งหากใครทำตามได้ รับรองว่าไม่มีจนแน่นอน โดยแต่ละขั้นจะมีดังนี้

ขั้นที่ 1-4 เป็นขั้นพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบไปด้วย

ขั้นที่ 1 พอกิน

พื้นฐานของมนุษย์ทั่วไปบนโลกเลยคือปัจจัย 4 และในปัจจัยเหล่านั้นการกิน ถือเป็นเรื่องสำคัญ อยากรู้ให้เกษตรกรให้ความสำคัญขั้นนี้เป็นอันดับแรก โดยให้คิดว่าจะทำอย่างไรให้เรามีกินได้ตลอดทั้งปีโดยไม่อดอยาก ให้ความสำคัญกับข้าวปลาอาหารก่อนเงินตรา โดยให้หาวิธีว่าจะทำอย่างไรให้อยู่ได้โดยไม่ใช้เงินในส่วนของข้าวปลาอาหาร หรืออาจจะค่อยๆ ปรับจากใช้น้อยลงจนไม่ใช้เลย

ขั้นที่ 2-4 พอใช้ พออยู่ พอร่มเย็น

พอใช้ พออยู่ พอร่มเย็น เกิดขึ้นได้พร้อมกัน ด้วยคำตอบเดียวคือ “ปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง” ซึ่งป่า 3 อย่างจะให้ทั้ง อาหาร เครื่องนุ่งห่ม สมุนไพรสำหรับรักษาโรค ทั้งโรคคน โรคพืช โรคสัตว์ ให้ไม้สำหรับทำ บ้านพักที่อยู่อาศัย และให้ความร่มเย็นกับบ้าน กับชุมชน กับโลกใบนี้ ซึ่งเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาความยากจนของเกษตรกรไทย ซึ่งได้รับการพิสูจน์แล้วว่าสามารถแก้ปัญหาได้จริง และยังสามารถย้อนกลับไปแก้ไข ปัญหาหนี้สินซึ่งสะสมพอกพูนจากการทำ เกษตรเชิงเดี่ยว ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากร ปัญหาความขาดแคลนน้ำ ภัยแล้ง ทั้งหมดล้วนแก้ไขได้จากแนวคิดป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่างขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

ขั้นที่ 5-9 เป็นขั้นก้าวหน้าของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบไปด้วย

ขั้นที่ 5-6 บุญและทาน

เป็นการสร้างสัมพันธ์กันในชุมชน โดยไม่เกี่ยวกับการค้าขาย แต่เป็นการให้ทาน แบ่งปันกัน อาจจะเป็นการบริจาคสิ่งของให้กับคนที่ยากไร้ หรือการเข้าวัดทำบุญฟังธรรม เพื่อฝึก ลด ละ กิเลสจากจิตใจของเรา รู้จักเป็นผู้แบ่งปันไม่ตระหนี่จนเกินไป และยังเป็นการสร้างชุมชนให้น่าอยู่ขึ้นอีกด้วย

ขั้นที่ 7 เก็บรักษา

เป็นขั้นที่ให้อัจฉริยะพึ่งพาตัวเอง พอเหลือทำบุญ ทำทาน ก็ต้องรู้จักเก็บรักษาไว้ด้วย ซึ่งเป็นการตั้งอยู่บนความไม่ประมาท ได้เก็บไว้ใช้ยามฉุกเฉินจำเป็น โดยยึดแนวทางตามวิถีชีวิตชาวนาสมัยก่อนซึ่งเก็บรักษาข้าวไว้ในยุ้งฉาง เพื่อให้พอมีน้ำท่วมปี คัดเลือกและเก็บรักษา “ข้าวพันธุ์” ไว้สำหรับเป็นพันธุ์ข้าวในปีต่อไป ซึ่งผิดกับวิถีชาวนาในปัจจุบันที่ใช้วิธีการขายข้าวทั้งหมด แล้วนำเงินที่ขายได้ไปซื้อพันธุ์ข้าวเพื่อปลูกในปีต่อไป ส่งผลให้เกิดการขาดความมั่นคงและเปรียบเสมือนการใช้ชีวิตอยู่บนเส้นทางสาย ความประมาท เพราะหากเกิดภัยแล้ง น้ำท่วม ผลผลิตไม่ได้ตามที่ตั้งใจไว้ ย่อมหมายถึงปัญหาหนี้สินและการขาดแคลนพันธุ์ข้าวสำหรับปลูกในปีต่อไป

ขั้นที่ 8 ขาย

การค้าขายสามารถทำได้ แต่ทำภายใต้การรู้จักตนเอง รู้จักพอประมาณ และทำไปตามลำดับ โดยของที่ขาย คือของที่เหลือจากทุกขั้นแล้วจึงนำมาขาย เช่น ทำนาอินทรีย์ ปลูกข้าวปลอดสารเคมี ไม่ทำลายธรรมชาติ ได้ผลผลิตเก็บไว้พอกิน เก็บไว้ทำพันธุ์ ทำบุญ ทำทาน แล้วจึงนำมาขายด้วยความรู้สึกของการ “ให้” อยากรที่จะให้สิ่งดีๆ ที่เราปลูกเอง เผื่อแผ่ให้กับคนอื่น ๆ ได้รับสิ่งดีๆ นั้นๆ ด้วย

การค้าขายตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จึงเป็นการค้าที่มองกลับด้าน “เพราะรักคุณจึงอยากให้คุณได้รับในสิ่งดีๆ” พอเพียงเพื่ออุมชู เผื่อแผ่ แบ่งปัน ไปด้วยกัน

ขั้นที่ 9 เครือข่าย เกษตรโยธิน

คือการสร้างกองกำลังเกษตรกรโยธิน หรือการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงทั่วประเทศ เพื่อขยายผลความสำเร็จตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง สู่การปฏิบัติแนวคิด และวิธีการดำเนินชีวิตของคนในสังคม ในชุมชน เพื่อการแก้ปัญหาวิกฤต ๔ ประการ อันได้แก่ วิกฤตการณ์สิ่งแวดล้อม ภัยธรรมชาติ (Environmental Crisis) วิกฤตการณ์โรคระบาดทั้งในคน สัตว์ พืช (Epidemic Crisis) วิกฤตเศรษฐกิจ ขาดยากหมากแพง (Economic Crisis) วิกฤตความขัดแย้งทางสังคม/สงคราม (Political/Social Crisis)

ฐานคนชีวภาพ การผลิตฮอร์โมนน้ำพ่อและน้ำแม่ (น้ำหมักชีวภาพ)

น้ำหมักชีวภาพ คือน้ำที่ได้จากการหมักของพืชผักผลไม้ เช่น ผักบุ้ง หยวกกล้วย มะละกอสุก กล้วยสุก เป็นต้น การหมักของนี้จะหมักด้วยน้ำตาลในสภาพไร้อากาศ น้ำที่ได้จะประกอบด้วยจุลินทรีย์และสารอินทรีย์หลากหลายชนิดที่เป็นประโยชน์ต่อพืชและสิ่งแวดล้อม

ในน้ำหมักชีวภาพ จะประกอบไปด้วยสารอินทรีย์ต่างๆ หลากหลายชนิด เช่น เอนไซม์ ฮอร์โมน และธาตุอาหารต่างๆ เอนไซม์บางชนิดจะทำหน้าที่ย่อยสลายอินทรีย์วัตถุ เป็นอาหารของจุลินทรีย์เองและเป็นอาหารของพืช ฮอร์โมนหลายชนิดที่จุลินทรีย์สร้างขึ้นก็เป็นประโยชน์ต่อพืชถ้าให้ในปริมาณที่น้อย แต่จะมีโทษถ้าให้ในปริมาณที่มาก ดังนั้นในการใช้น้ำหมักชีวภาพในพืช เราจะต้องให้อัตราที่เจือจางลงโดยการผสมน้ำ

น้ำหมักชีวภาพสูตรน้ำพ่อ (ฮอร์โมนน้ำพ่อ)

อุปกรณ์

1. กล้วยสุก 1 ส่วน
2. มะละกอสุก 1 ส่วน
3. ฟักทองแก่ 1 ส่วน
4. น้ำตาลทรายแดง หรือกากน้ำตาล 1 ส่วน
5. ถังมีฝาปิด
6. มีด

วิธีทำ

1. หั่นกล้วย มะละกอ ฟักทอง ออกเป็นชิ้นประมาณ 5 เซนติเมตร
2. ใส่กล้วย มะละกอ และฟักทองที่หั่นไว้ในข้อ 1 ลงในภาชนะที่ปิดฝาได้ แล้วเติมหากากน้ำตาลลงไป จากนั้นปิดฝาให้สนิท
3. หมักทิ้งไว้ 10-15 วัน ก็สามารถนำไปใช้ได้

การใช้ประโยชน์

ใช้น้ำไปรดหรือพ่นบำรุงพืชหรือผลไม้เพื่อช่วยให้พืชและผลไม้เจริญเติบโตและติดผลดกขึ้น

น้ำหมักชีวภาพสูตรน้ำแม่ (ฮอร์โมนน้ำแม่)

อุปกรณ์

1. ผักบุ้ง 2 กิโลกรัม
2. หน่อไม้ 2 กิโลกรัม
3. หน่อกล้วย 2 กิโลกรัม
4. น้ำตาลทรายแดง หรือกากน้ำตาล 3 กิโลกรัม
- 5.

วิธีทำ

1. นำผักบุ้ง หน่อไม้ หน่อกล้วย มาหั่นให้มีขนาด 3 - 5 เซนติเมตรโดยไม่ต้องล้างน้ำ
2. นำพืชที่หั่นในข้อ 1 ไปคลุกเคล้ากับกากน้ำตาลหรือน้ำตาลทรายแดงให้เข้ากัน แล้วนำไปบรรจุลงในภาชนะหรือถังหมัก แล้วปิดฝาถังหรือปิดด้วยกระดาษขาวสะอาด
3. หมักทิ้งไว้ 7-15 วัน สามารถนำไปใช้ได้

การใช้ประโยชน์

ให้นำไปรดหรือพ่นบำรุงพืชหรือผลไม้จะช่วยให้พืชและผลไม้งามและแตกยอดเร็วขึ้น